

Vanskelige blåbær og stikkelsbær

I et tre årigt projekt er potentialet og vanskelighederne ved dyrkning af økologiske blåbær og stikkelsbær blevet undersøgt. Dyrkningsvejledninger og online foredrag er udarbejdet

✎ Dan Haunstrup Christensen og Hanne Lindhard, HortiAdvice, hlp@hortiadvise.dk

Det kolde forår og generelt tørre år 2022 var en udfordring for dansk blåbær- og stikkelsbæravler. I det indre af Jylland var der knapt 20 nætter i april og maj med temperaturer under frysepunktet, og nogle af nætterne var temperaturen langt under frysepunktet (-5 til -7°). For den største stikkelsbærproducent fik det den alvorlige betydning, at der ikke blev høstet stikkelsbær på sorten Tatjana, fordi blomsterne frøs væk.

Strategi for vanding

For blåbær betød tørke og megen sol, at en del knopper tørrede ud. Spørgsmålet

Frost og tørke i 2022 kan give visne grene som i en del af denne blåbærplantage, hvor der også er udfordringer med at få styr på ukrudtet.

er, om der skulle have været vandet. I alt fald skal rødderne have vand nok til rådighed ... men når der ikke er mange blade til at trække vandet op, og der er lav jordtemperatur, som hæmmer rodtrykket, ville de kombinerede tørke- og frostskafer nok være opstået alligevel hos avlere inde i landet. Resten af sommeren var det generelt tørt de fleste steder, og synes du, det knob med bærestørrelsen i 2022, bør du nok se på din vandingspraksis. Du vander sandsynligvis for lidt og især for sjældent. Dyrker du på sandjord, skal der helst være to drypslanger pr. række, for at planten kan optage nok vand.

Udfordringer i økologi

Økologisk stikkelsbærdyrkning er meget vanskelig. Der findes en del små avlere

Invicta er en kraftigtvoksende stikkelsbærsort, der er sund og rimelig modstandsdygtig over for meldug.

og to større avlere i Danmark. Den ene af de større avlere har plantet på stor planteafstand og dyrker andre landbrugsafgrøder imellem rækkerne og har haft meget lille høst i 2022.

Den anden store avler er Thy Økobær, som i årenes løb har kæmpet med frost, kulde og blæst i blomstringen, store angreb af stikkelsbærbladhvepse og udfordring med renholdelse for ukrudt. Udbytterne har været små, og i 2022 var der intet udbytte. Derfor har de ryddet syv hektar af den tronfrie sort Tatjana. Konklusionen er, at denne sort er for sart til klimaet i Thy. Virksomheden satser i stedet på den mere robuste stikkelsbærsort Invicta.

Konventionel stikkelsbærdyrkning foregår bl.a. hos tre større avlere med tilsammen ca. 20 ha i det sydlige Jylland, hvor klimaet er lidt mildere.

God etablering er vigtig

Gennem årene har vi besøgt plantager i de fleste dele af landet. Der er stor variation fra avler til avler. Det er tydeligt, at både voksepladsen og især etableringsårene betyder temmelig meget for, hvordan det går senere. Vindudsatte marker samt lave, fugtige og frostudsatte arealer er ikke af det gode. Det er også tydeligt, at blåbær og stikkelsbær ofte kan tabe konkurrencen med især græs, hvis jorden, de er plantet i, ikke er god nok, og pasningen de første år er for lemfældig. For blåbær er det vigtigt at sørge for det rigtige reaktions-tal og højt indhold af organisk stof i en luftig jord. Vand ofte men lidt ad gangen, bekæmp ukrudt og fjern blomster og bær, så planten vokser godt til. I veletablerede plantager med store buske hæmmes ukrudtet af skyggen fra planterne. Kraftigtvoksende sorter kan anbefales til økologiske plantager.

Dyrkningsvejledninger og foredrag

Som et resultat af projektet er der udarbejdet to økologiske dyrkningsvejledninger, som fortæller om dyrkning af økologiske blåbær og stikkelsbær. Desuden ligger der tre online foredrag om blåbærdyrkning på Youtube. Har du lyst til at lytte til disse, kan du tage kontakt til Dan Haunstrup Christensen, dach@hortiadvise.dk. ■

Fonden for økologisk landbrug